
Nowe wymagania dla załóg jachtów komercyjnych - Nowości prawne

Nadesłany przez:

Przesłany: : 6.11.2011, 16:20:00

24 października 2011 w Dzienniku Ustaw nr 228/2011, poz. 1368 opublikowano nową Ustawę o Bezpieczeństwie Morskim z dnia 18.08.2011 r. Zapisy ustawy wejdą w życie w trzy miesiące po jej opublikowaniu.

Istotny dla żeglarzy artykuł 70 wejdzie w życie z dniem 25.04.2013 roku; także część dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, poz. 693, z późn. zm.) zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowych regulacji niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przygotowaniu jest już także projekt Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wykszolenia i kwalifikacji członków załóg jachtów komercyjnych oraz warunków ich uzyskiwania.

Ustawa reguluje sprawy bezpieczeństwa morskiego w zakresie budowy statku, jego stałych urządzeń i wyposażenia, inspekcji statku, kwalifikacji i składu załogi statku, bezpiecznego uprawiania żeglugi morskiej oraz ratowania życia na morzu. Jej przepisy stosuje się do:

1. statków morskich o polskiej przynależności;
2. statków morskich o obcej przynależności znajdujących się na:
 - polskich morskich wodach wewnętrznych lub na polskim morzu terytorialnym, uwzględniając postanowienia umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną,
 - polskich obszarach morskich, w zakresie przepisów o monitorowaniu i informacji o ruchu statków.

W dokumencie zawarto szereg definicji, m.in.:

- statku o wartości historycznej — należy przez to rozumieć statki zabytkowe i ich repliki, w tym również statki przeznaczone do wspierania i promocji rzemiosł tradycyjnych i umiejętności żeglarskich używane zgodnie z zasadami tradycyjnego żeglarstwa i tradycyjnych technik;
- jachtu morskiego - jachtu rekreacyjnego lub jachtu komercyjnego, o napędzie żaglowym lub mechanicznym;
- jachtu rekreacyjnego — statku przeznaczonego lub używanego wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji, innego niż jacht komercyjny;
- jachtu komercyjnego — należy przez to rozumieć statek przeznaczony do celów sportowych lub rekreacyjnych, używany do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów w ramach prowadzenia działalności polegającej na:
 - odpłatnym przewozie osób,
 - odpłatnym wykonywaniu rejsów szkoleniowych,
 - odpłatnym udostępnianiu statku w celach połowu organizmów morskich na podstawie sportowego zezwolenia połowowego zgodnie z przepisami o rybołówstwie,
 - odpłatnym udostępnianiu statku obsadzonego załogą,
 - każdym innym odpłatnym udostępnianiu statku;
- jachtu śródlądowego — należy przez to rozumieć statek żeglugi śródlądowej o napędzie żaglowym lub mechanicznym przeznaczony lub używany wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857, z późn. zm.3)).

Nowością w ustawie są zapisy rozdziału 4, określające kwalifikacje i skład załogi, a dotyczące jachtów komercyjnych. Artykuł 62, pkt. 3 stwierdza, że do prowadzenia jachtów rekreacyjnych oraz jachtów komercyjnych odpłatnie udostępnianych bez załogi wystarczą dotychczasowe dokumenty kwalifikacyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37a ust. 15 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (dokumenty kwalifikacyjne - "patenty żeglarskie i motorowodne" - wydawane przez PZŻ oraz PZMWiNW - przyp. autora). W innych przypadkach, potwierdzeniem posiadania kwalifikacji niezbędnych do zajmowania stanowisk na jachtach komercyjnych są:

1. dokumenty kwalifikacyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37a ust. 15 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej albo
2. dokumenty kwalifikacyjne, o których mowa w art. 63 pkt 1, 2 i 5 (dyplom dla stanowisk oficerskich, świadectwo dla stanowisk nieoficerskich oraz potwierdzenie uznania opisane w ustawie)

— oraz świadectwa przeszkolenia według Konwencji STCW, określone w przepisach wydanych na podstawie przygotowywanego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, zawierającego opis kwalifikacji i przeszkolenia oraz warunków ich uzyskiwania, wymaganych dla członków załóg jachtów komercyjnych.

W rozporządzeniu tym mają także zostać określone:

1. tryb oraz szczegółowe kryteria uznawania ośrodków szkolących załogi jachtów komercyjnych oraz sposób prowadzenia audytów tych ośrodków,
2. ramowe programy szkoleń,
3. wymagania dotyczące wyposażenia bazy szkoleniowej oraz kwalifikacji kadry,
4. wymagania egzaminacyjne dla poszczególnych dokumentów kwalifikacyjnych,
5. wzory dokumentów kwalifikacyjnych dla członków załóg jachtów komercyjnych i sposób ewidencji tych dokumentów

— z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia właściwego przygotowania do wykonywania obowiązków członków załóg na jachtach komercyjnych, bezpieczeństwa żeglugi oraz określenia zakresu informacji niezbędnych do weryfikacji ważności kwalifikacji członków załóg takich jachtów.

Do czasu opublikowania w Biuletynie Informacji Publicznej właściwego projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury możemy się jedynie domyślać, jaki będzie ostateczny kształt nowych regulacji. Sygnały nadchodzących zmian pojawiały się w mediach już od jakiegoś czasu - m.in. w opracowanym w 2004 roku przez kapitanów Jędrzeja Poradę i Leszka Sołysika projekcie [Kwalifikacje Zawodowe w Żeglarnstwie Morskim](#), czy w zamieszczonym na stronach [Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej](#) "projekcie rozporządzenia w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji żeglarzy zawodowych".

W ostatnich tygodniach w internecie pojawił się dokument, który być może jest właściwym, przygotowywanym do publikacji, tekstem projektu ministerialnego. Co zawiera?

1. Stwierdza, że jego zapisy nie obowiązują załóg nie tylko jachtów komercyjnych czarterowanych bez załogi, ale też skuterów wodnych.
2. Określa zawodowe dokumenty kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania stanowiska na jachcie komercyjnym i tryb ich wydawania. Mają to być następujące dyplomy zawodowe:

1. Załogant Pokładowy;

2. Jachtowy Kapitan Żeglugi Przybrzeżnej;
 3. Jachtowy Kapitan Żeglugi Małej na jachtach o pojemności brutto do 200;
 4. Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 200;
 5. Oficer Wachtowy na jachtach o pojemności brutto do 3 000;
 6. Starszy Oficer na jachtach o pojemności brutto do 3 000;
 7. Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 500;
 8. Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 3 000.
3. Stwierdza, że za odpowiednie do zajmowania stanowiska na jachtach komercyjnych uznaje się kwalifikacje sportowe uzyskane zgodnie z przepisami polskiego związku sportowego o zasięgu ogólnokrajowym w zakresie żeglarstwa, uzupełnione o świadectwa przeszkolenia specjalistycznego, zgodnego z Konwencją STCW w zakresie:
1. Indywidualnych Technik Ratunkowych;
 2. Ochrony Przeciwpowodziowej;
 3. Elementarnych Zasad Udzielania Pierwszej Pomocy Medycznej,
4. Ustala następujące stanowiska na jachtach komercyjnych:
1. załogant pokładowy,
 2. oficer wachtowy,
 3. starszy oficer wachtowy,
 4. kapitan.
5. Ustala następujące uprawnienia zawodowe posiadaczy dyplomów żeglarzy zawodowych:
1. dyplom Załoganta Pokładowego upoważnia do zajmowania stanowisk załoganta pokładowego na każdym jachcie;
 2. dyplom Jachtowego Kapitana Żeglugi Przybrzeżnej upoważnia dodatkowo do zajmowania stanowisk:
 1. oficera wachtowego i starszego oficera wachtowego – na jachcie o pojemności brutto do 500, w odległości do 60 Mm od portu schronienia,
 2. kapitana na jachcie o długości mniejszej niż 24 m w linii wodnej, do 20 Mm od portu schronienia;
 3. dyplom Jachtowego Kapitana Żeglugi Małej na jachtach o pojemności brutto do 200, upoważnia dodatkowo do zajmowania stanowisk:
 1. oficera wachtowego na jachcie o pojemności brutto do 500, w żegludze bez ograniczeń,
 2. starszego oficera wachtowego na jachcie o pojemności brutto do 500 w żegludze do 150 Mm od portu schronienia,
 3. kapitana na jachcie o pojemności brutto do 200 w żegludze do 150 Mm od portu schronienia;
 4. dyplom Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 200, upoważnia dodatkowo do zajmowania stanowisk:
 1. starszego oficera wachtowego na jachcie o pojemności brutto do 500, w żegludze bez ograniczeń,
 2. kapitana na jachcie o pojemności brutto do 200, w żegludze bez ograniczeń;
 5. dyplom Oficera Wachtowego na jachtach o pojemności brutto do 3000, upoważnia do zajmowania stanowisk:
 1. oficera wachtowego na jachcie o pojemności brutto do 3000,
 2. starszego oficera wachtowego na jachcie o pojemności brutto do 500, w żegludze bez ograniczeń, oraz na jachcie o pojemności brutto do 3000 w żegludze do 60 Mm od portu schronienia,
 3. kapitana na jachcie o pojemności brutto do 200;
 6. dyplom Starszego Oficera Wachtowego na jachtach o pojemności brutto do 3000 upoważnia dodatkowo do zajmowania stanowisk:
 1. starszego oficera wachtowego na jachcie o pojemności brutto do 3000,
 2. kapitana na jachcie o pojemności brutto do 200;

7. dyplom Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 500 upoważnia do zajmowania stanowiska kapitana na jachcie o pojemności brutto do 500;
 8. dyplom Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 3000 upoważnia do zajmowania stanowiska kapitana na jachcie o pojemności brutto do 3000.
6. Określa minimalny wiek osób ubiegających się o poszczególne dyplomy zawodowe.
7. Ustala proponowane warunki uzyskania poszczególnych świadectw i dyplomów:
1. Do uzyskania dyplomu Załoganta Pokładowego wymagane jest posiadanie świadectw przeszkoleń w zakresie: indywidualnych technik ratunkowych, elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, oraz kursu załoganta pokładowego, odbycie 6-miesięcznej praktyki pływania na jachcie, w tym co najmniej 2 miesiące praktyki na jachcie o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, oraz złożenie egzaminu na ten dyplom.
 2. Do uzyskania dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Przybrzeżnej wymagane jest:
 1. posiadanie dyplomu załoganta pokładowego, świadectwa Operatora Łączności Bliskiego Zasięgu SRC GMDSS, odbycie dodatkowej 25 dobowej praktyki pływania, lecz nie mniej niż 1200 Mm podróży, na stanowisku załoganta pokładowego, na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, lub
 2. posiadanie patentu jachtowego sternika morskiego lub morskiego sternika motorowodnego, świadectw przeszkoleń w zakresie: indywidualnych technik ratunkowych, elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, posiadanie świadectwa Operatora Łączności Bliskiego Zasięgu SRC GMDSS, odbycie dodatkowej 15 dobowej praktyki pływania, lecz nie mniej niż 1000 Mm podróży, na stanowisku załoganta pokładowego, na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, lub
 3. posiadanie patentu kapitana jachtowego lub motorowodnego, świadectw przeszkoleń w zakresie: indywidualnych technik ratunkowych, elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, posiadanie świadectwa Operatora Łączności Bliskiego Zasięgu SRC GMDSS, odbycie dodatkowej 10 dobowej praktyki pływania, lecz nie mniej niż 500 Mm podróży, na stanowisku załoganta pokładowego, na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk oraz ukończenie kursu i złożenie egzaminu na ten dyplom
 3. Do uzyskania dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Małej na jachtach o pojemności brutto do 200 wymagane jest:
 1. posiadanie dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Przybrzeżnej, posiadanie świadectwa Operatora Łączności Dalekiego Zasięgu LRC GMDSS, odbycie dodatkowej 50 dobowej praktyki pływania, lecz nie mniej niż 3000 Mm podróży, w tym co najmniej 2000 Mm w żegludze przybrzeżnej, w tym co najmniej 5 podróży na stanowisku kapitana na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, lub
 2. posiadanie patentu jachtowego sternika morskiego lub morskiego sternika motorowodnego, świadectw przeszkoleń w zakresie: indywidualnych technik ratunkowych, elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, posiadanie świadectwa

Operatora Łączności Dalekiego Zasięgu LRC GMDSS, odbycie dodatkowej 30-dobowej praktyki pływania, lecz nie mniej niż 2300 Mm podróży, w tym co najmniej 1200 Mm w żegludze przybrzeżnej, w tym co najmniej 3 podróży na stanowisku kapitana na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, lub

3. posiadanie patentu kapitana jachtowego lub motorowodnego, świadectw przeszkoleń w zakresie: indywidualnych technik ratunkowych, elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, posiadanie świadectwa Operatora Łączności Dalekiego Zasięgu LRC GMDSS, odbycie dodatkowej 20-dobowej praktyki pływania, lecz nie mniej niż 1800 Mm podróży, w tym co najmniej 800 Mm w żegludze przybrzeżnej, w tym co najmniej 2 podróży na stanowisku kapitana na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, oraz ukończenie kursu i złożenie egzaminu na ten dyplom.
4. Do uzyskania dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 200 wymagane jest posiadanie dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Małej na jachtach o pojemności brutto do 200, posiadanie świadectwa Operatora Łączności Dalekiego Zasięgu LRC GMDSS, odbycie dodatkowej 50-dobowej praktyki pływania na jachtach o długości powyżej 15 m w linii wodnej, lecz nie mniej niż 3000 Mm podróży, w tym co najmniej 2000 Mm w żegludze przybrzeżnej, w tym co najmniej 5 podróży na stanowisku kapitana na jachtach o długości powyżej 15 m, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, ukończenie kursu oraz złożenie egzaminu na ten dyplom.
5. Do uzyskania dyplomu Oficera Wachtowego na jachtach o pojemności brutto do 3000 wymagane jest posiadanie dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 200, posiadanie świadectw: ogólnego Operatora Łączności GOC GMDSS; ukończenia kursu wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym; ukończenia kursu pierwszej pomocy medycznej; ukończenia kursu ratownika morskiego, odbycie 36 miesięcznej praktyki pływania na jachtach (po ukończeniu 16 roku życia), w tym co najmniej 12 miesięcy na jachtach o długości powyżej 15 m z czego minimum 250 dni w podróży morskiej, a pozostałe 115 dni może odbywać się w porcie lub stoczni, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, ukończenie kursu oraz złożenie egzaminu na ten dyplom.
6. Do uzyskania dyplomu Starszego Oficera Pokładowego na jachtach o pojemności brutto do 3000 wymagane jest posiadanie dyplomu Oficera Wachtowego na jachtach o pojemności brutto do 3000, posiadanie dodatkowo świadectw:; ukończenia kursu wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania, ukończenia kursu ochrony pożarowej na poziomie zarządzania.
7. Do uzyskania dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 500 wymagane jest posiadanie dyplomu Starszego Oficera Pokładowego na jachtach o pojemności brutto do 3000 posiadanie dodatkowo świadectw: opieki medycznej, odbycie dodatkowej 12 miesięcznej praktyki pływania na jachtach o długości powyżej 15 m, w tym co najmniej 120 dni podróży morskiej na stanowisku co najmniej oficera wachtowego, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, ukończenie kursu oraz złożenie egzaminu na ten dyplom.
8. Do uzyskania dyplomu Jachtowego Kapitana Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 3000 wymagane jest posiadanie dyplomu Starszego Oficera Pokładowego na jachtach o pojemności brutto do 3000, odbycie dodatkowej 24 miesięcznej praktyki pływania - liczonej od daty uzyskania dyplomu oficera wachtowego - na jachtach o długości powyżej 15 m, na stanowisku co najmniej oficera wachtowego, w tym co najmniej 12 miesięcy na jachtach o długości powyżej

24 m, 240 dni całej praktyki pływania musi odbyć się w podróży morskiej, potwierdzonej w wydany przez ośrodek szkoleniowy zaświadczeniu o zaliczeniu książki praktyk, ukończenie kursu oraz złożenie egzaminu na ten dyplom.

9. Posiadacze dyplomów: Jachtowy Kapitan Żeglugi Przybrzeżnej, Jachtowy Kapitan Żeglugi Małej na jachtach o pojemności brutto do 200, Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 200, Oficer Wachtowy na jachtach o pojemności brutto do 3000, Starszy Oficer na jachtach o pojemności brutto do 3000, Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 500, Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej na jachtach o pojemności brutto do 3 000, jeżeli chcą pełnić funkcje na jachtach żaglowych, na stanowiskach: oficera wachtowego, starszego oficera wachtowego, kapitana, powinni ukończyć kurs i zdać egzamin na uprawnienia do prowadzenia jachtów żaglowych.
8. Zawiera inne zapisy, dotyczące m.in. obowiązkowego przeszkolenia z zakresu bezpieczeństwa, dokumentów kwalifikacyjnych, sposobu zaliczania praktyki pływania na poszczególnych typach statków oraz warunków odnawiania dyplomów kwalifikacyjnych

Niezależnie od ostatecznego kształtu, jaki przyjmie rozporządzenie Ministra Infrastruktury już dziś widać, że nadchodzące zmiany doprowadzą do wyraźnego podziału środowiska żeglarskiego na amatorów oraz zawodowców. Wpłyną też zapewne na działalność rodzimych armatorów jachtów komercyjnych i organizatorów rejsów morskich (turystycznych i szkoleniowych).

Źródła:

[Internetowy System Aktów Prawnych - Ustawa o Sporcie](#)

[Internetowy System Aktów Prawnych - Ustawa o Bezpieczeństwie Morskim](#)

S@il-ho.pl

[serwis Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej](#)

[Projekt rozporządzenia z 20 lipca 2011 roku](#)